

After the Pandemic what?

The consequences on the Greek economy
and its financial sector

Gikas A. Hardouvelis

University of Piraeus

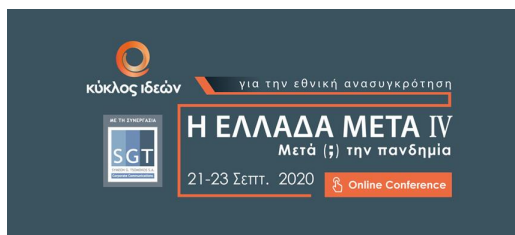
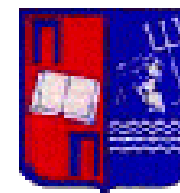
National Bank of Greece

www.hardouvelis.gr

September 22, 2020

NATIONAL BANK
OF GREECE

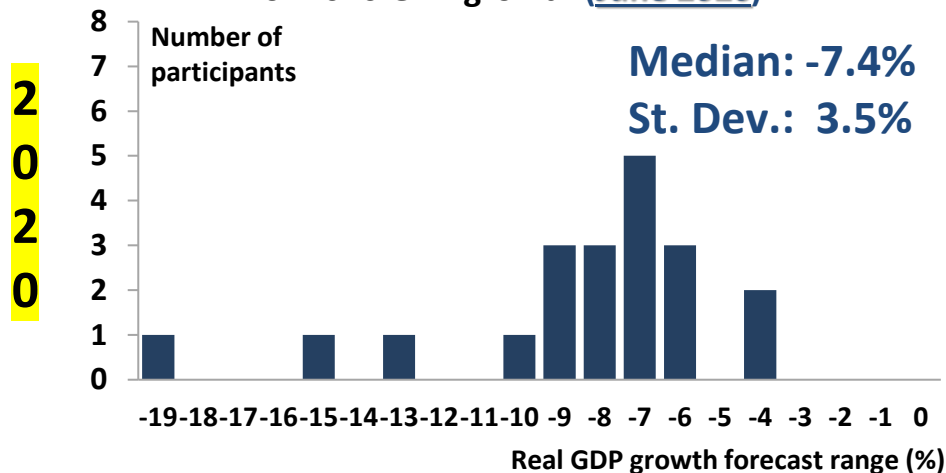

Greece:

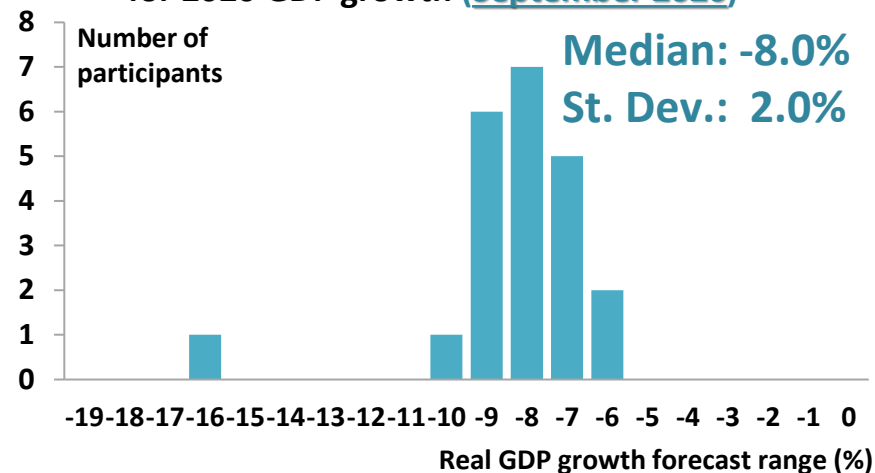
Distribution of annual growth forecasts

Source: Focus Economics

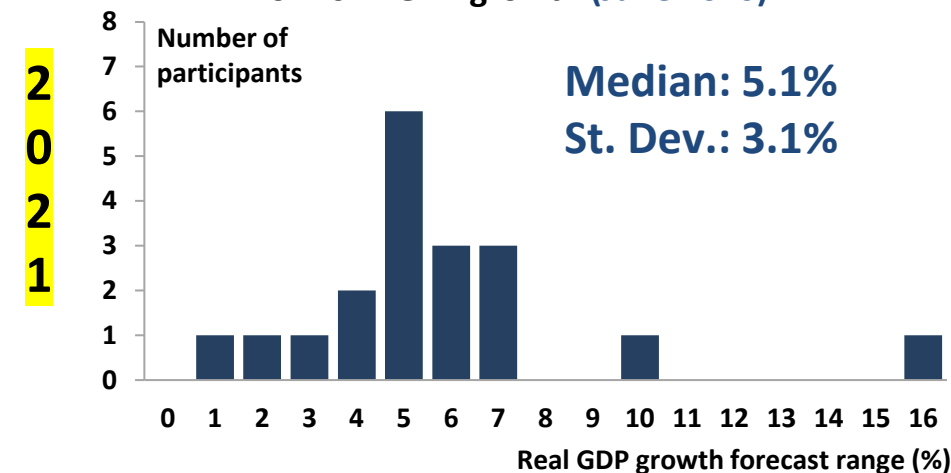
Distribution of Focus Economics Forecasts for 2020 GDP growth (June 2020)

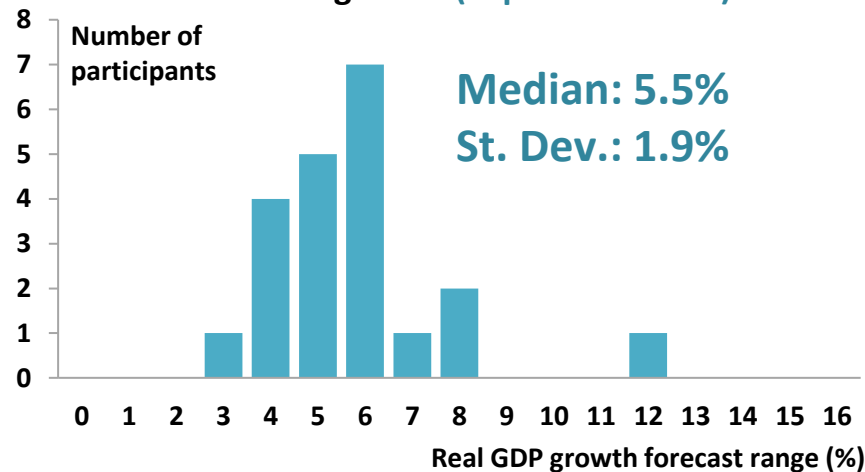
Distribution of Focus Economics Forecasts for 2020 GDP growth (September 2020)

Distribution of Focus Economics Forecasts for 2021 GDP growth (June 2020)

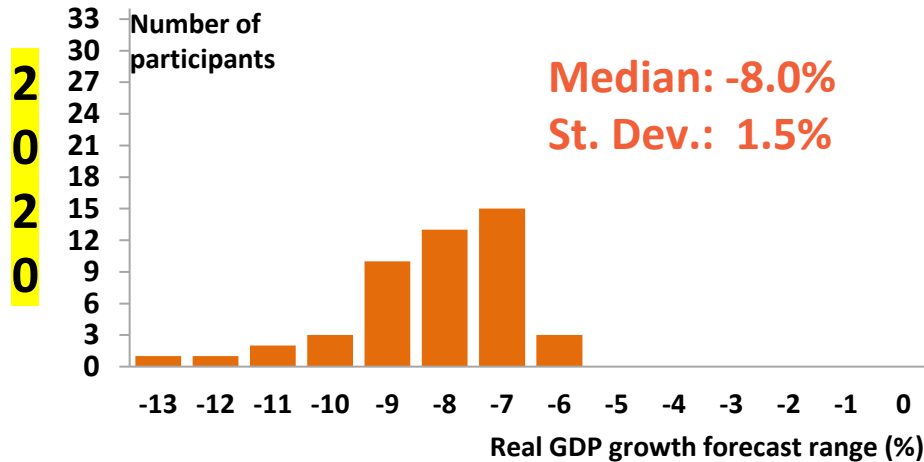
Distribution of Focus Economics Forecasts for 2021 GDP growth (September 2020)

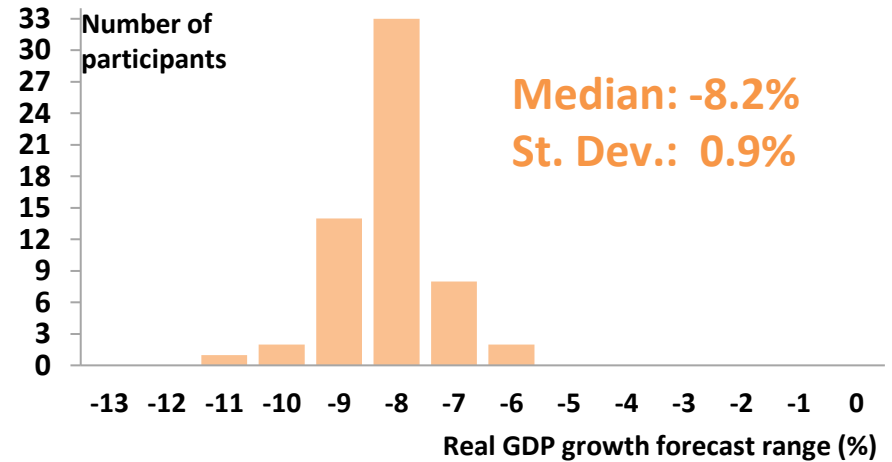
Euro area: Distribution of annual growth forecasts

Source: Focus Economics

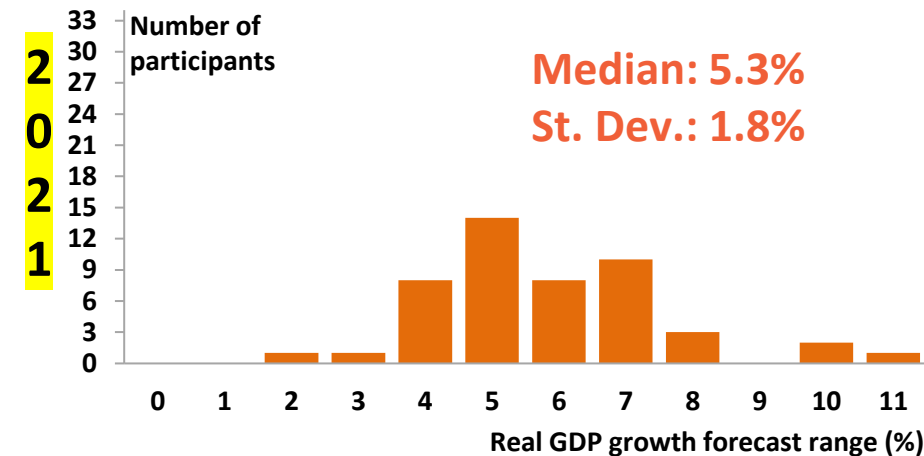
Distribution of Focus Economics Forecasts
for 2020 GDP growth (June 2020)

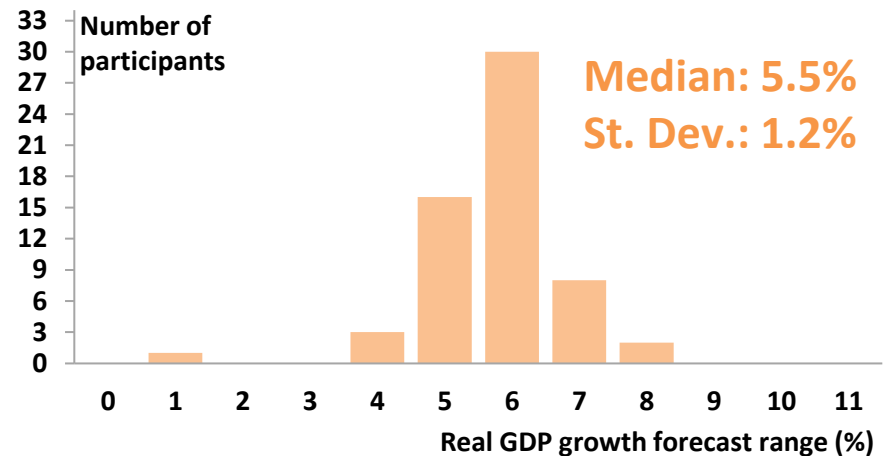
Distribution of Focus Economics Forecasts
for 2020 GDP growth (September 2020)

Distribution of Focus Economics Forecasts
for 2021 GDP growth (June 2020)

Distribution of Focus Economics Forecasts
for 2021 GDP growth (September 2020)

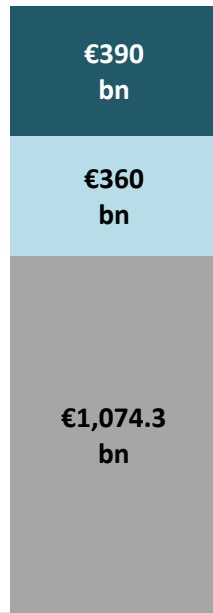
2020

2021

The EU Recovery Fund

EU expenditure 2021-2027

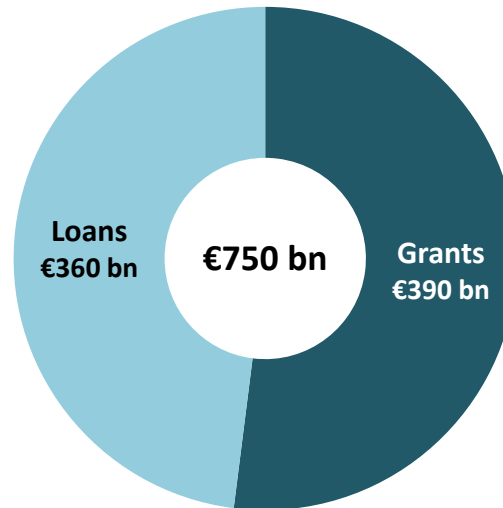
Next Generation EU (NGEU)
 COVID-19 recovery package front-loaded over the first years
 ● €390 bn grants
 ● €360 bn loans
 Capital raised on financial markets

Total: €1,824.3 bn

Multiannual financial framework (MFF)
 The EU's 7-year budget

Next Generation EU - COVID-19 recovery package

Total: €750 BILLION

- **Legal commitments:** by 31 December 2023
- **Payments:** by 31 December 2026

€93.75 bn

GRANT ALLOCATION KEY

- drop in real GDP over 2020
- overall drop in real GDP 2020-21
- inverse GDP per capita
- population share

Recovery & Resilience Facility: Grants allocation

2023:
€93.75

2021-22:
€218.75

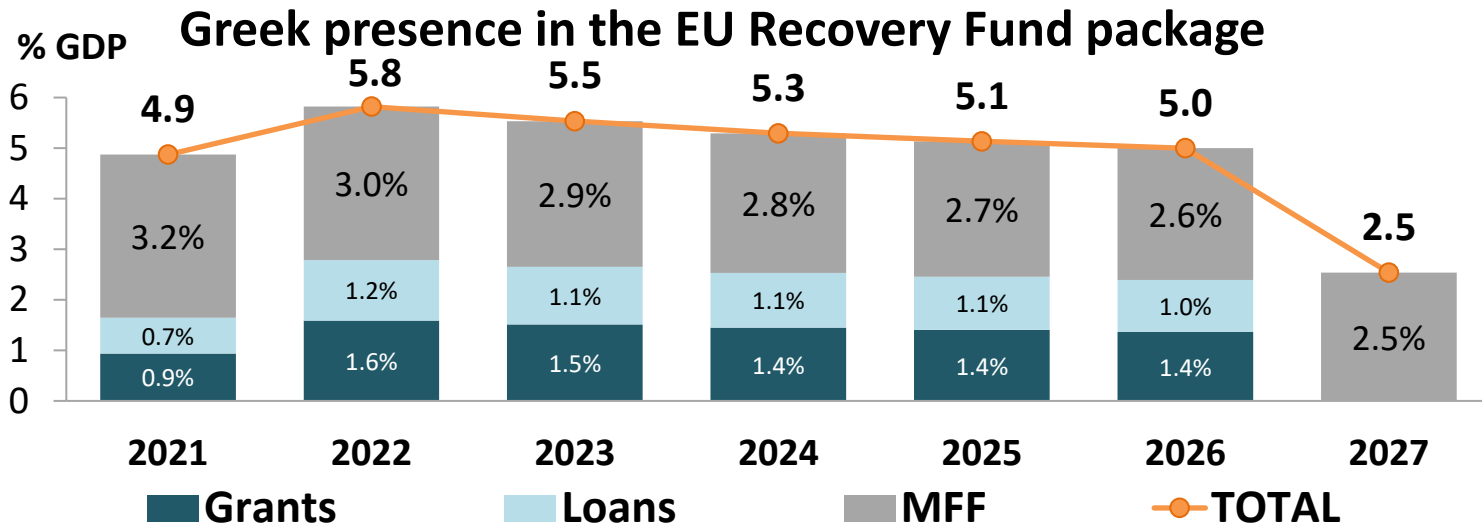
€218.75 bn

GRANT ALLOCATION KEY

- unemployment 2015-2019
- inverse GDP per capita
- population share

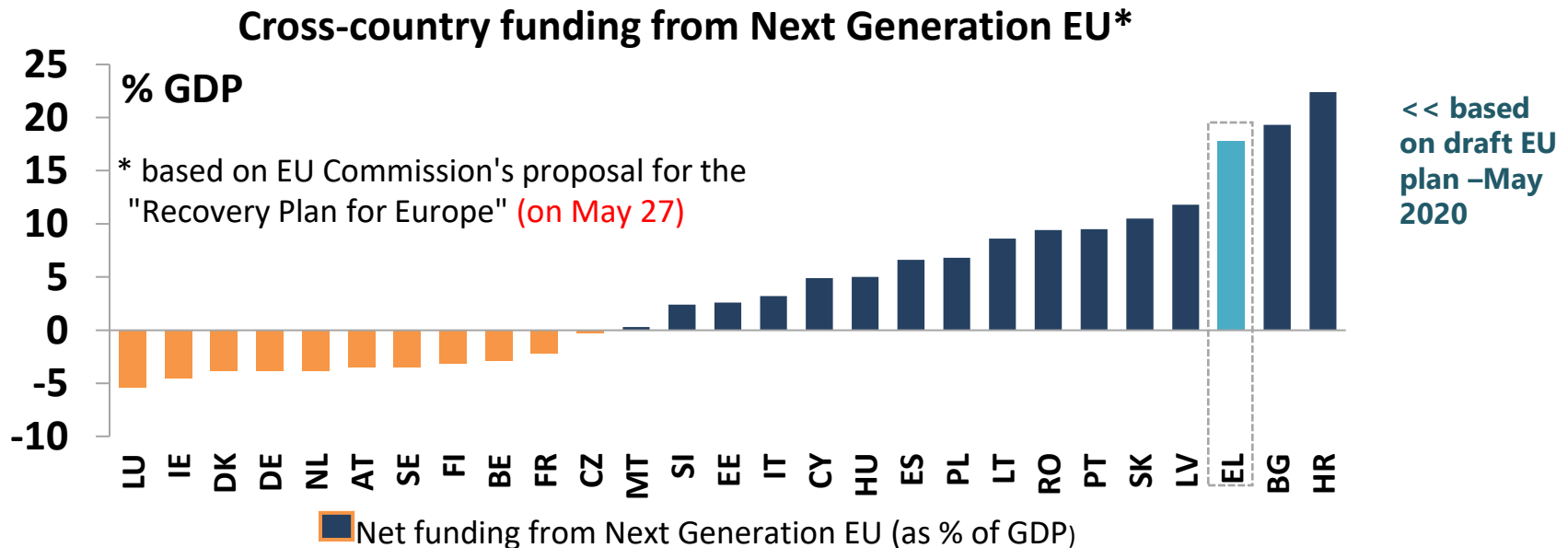
Source: European Commission

A big opportunity & challenge for Greece

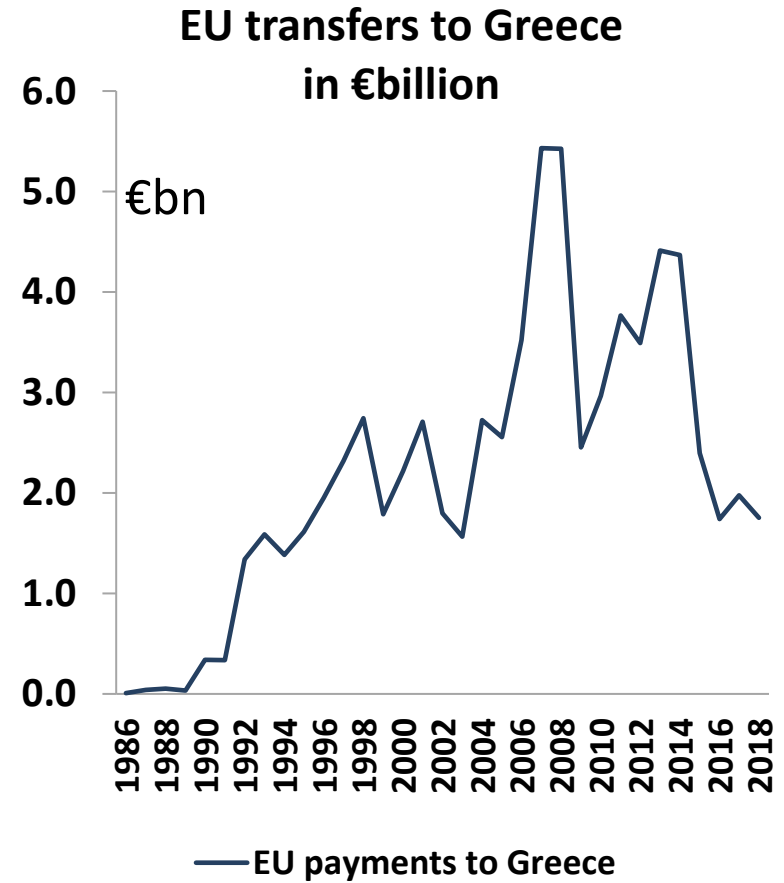
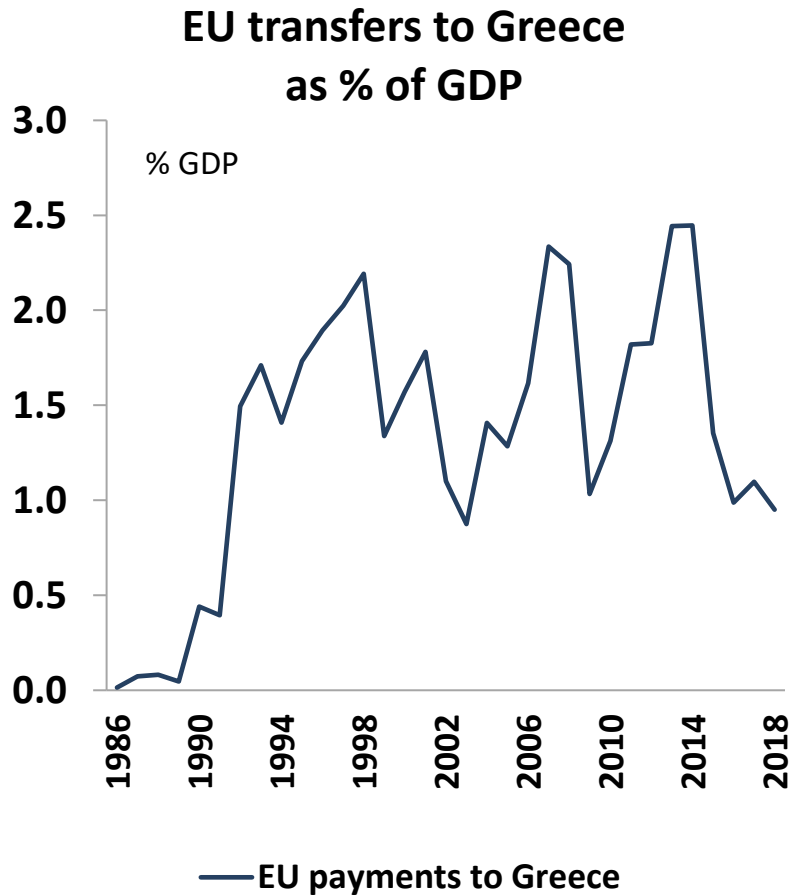
*Grants and loans for 2021 are calculated as a 10% advance of total funds for 2021-2027 according to statements of government officials

**All remaining calculations are based on the assumption of a stable rate of disbursements each year

Source: European Commission, Bruegel & NBG Economic Analysis estimates

Can Greece utilize the European funds? A poor track record on the use of EU structural funds

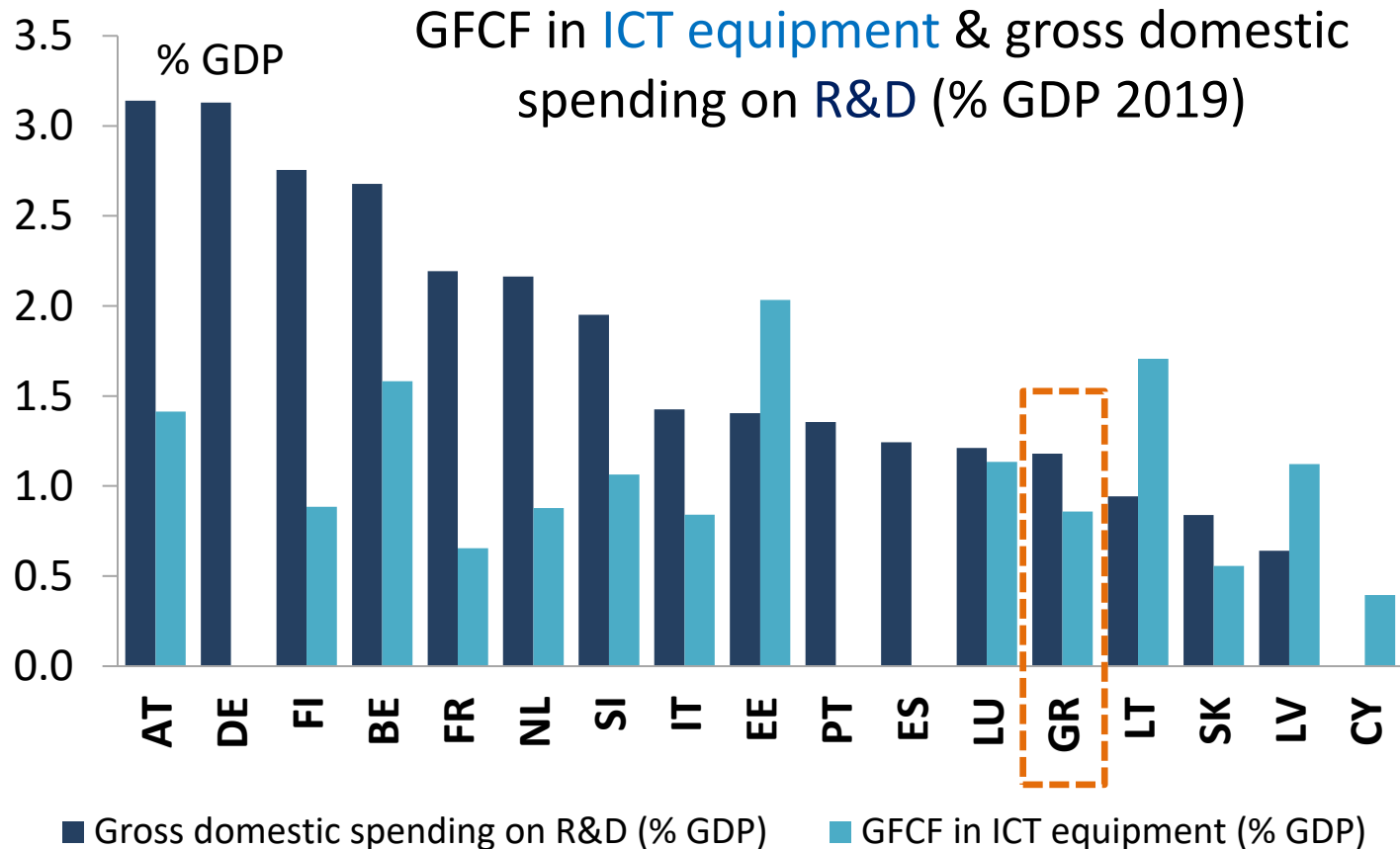

Source: European Commission

What is the smart allocation of the funds?

Closing the efficiency gap with the EU

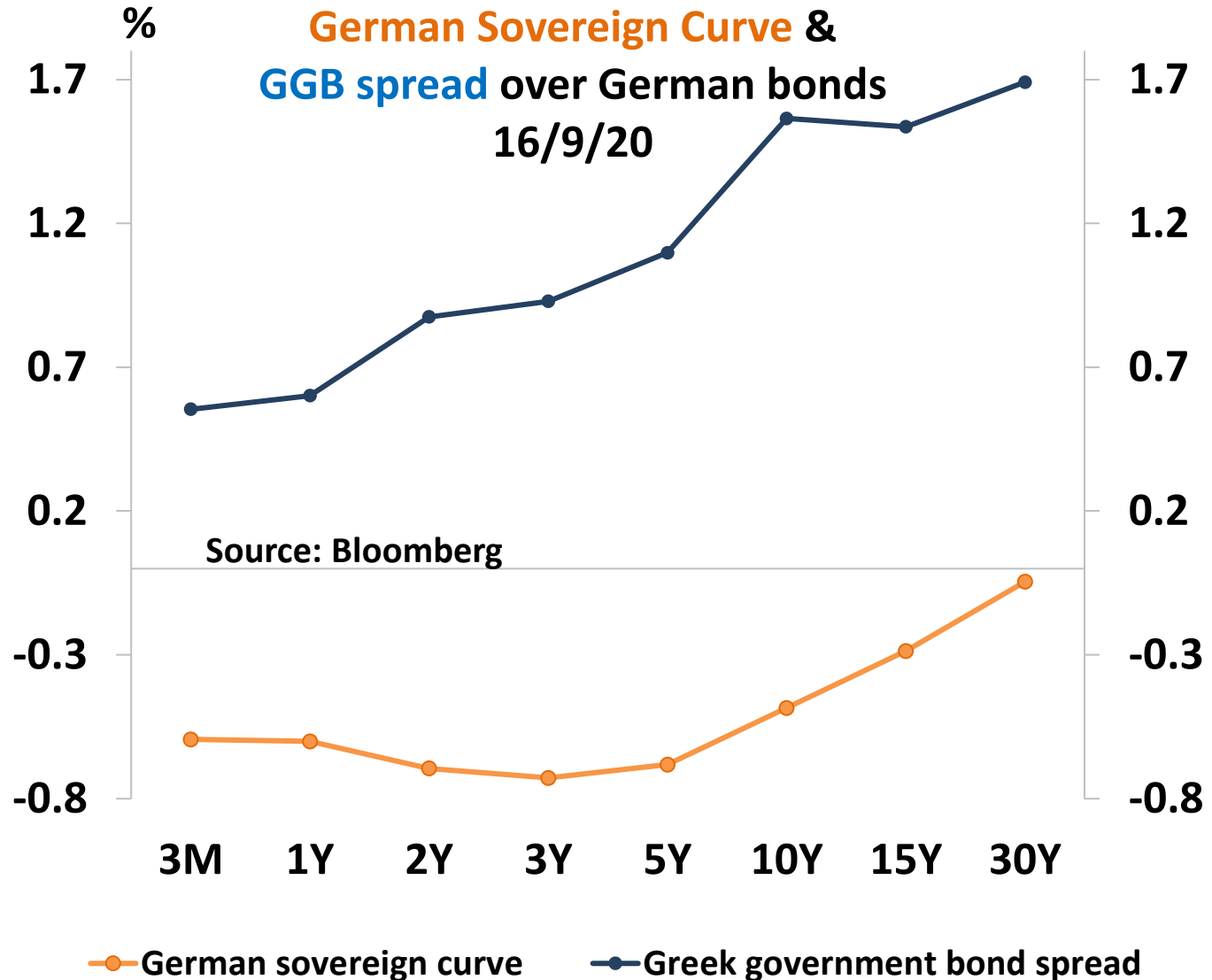
- How can productivity increase permanently?
- One answer: Investment in R&D, ICT, education

Source: Eurostat, OECD

The financial sector, expansionary monetary policy & negative risk-free rates in Europe

- Expansionary monetary policy (PEPP) since March 2020
- Negative risk-free rates
- Spreads vs. Germany declined
- QE in Greece too
- Relaxed regulatory policy toward banks
 - CET1 ↓
 - Easier NPE classification

Pressures on European & Greek bank profitability

Common global pressures:

- ❑ The low interest rate environment
- ❑ Competition from Big Tech & Tech Fin
- ❑ Stricter regulation

Greek-specific extra pressures:

- ❑ Reduction in NPEs reduces interest income
- ❑ Digitalization of Greek economy → higher short-run costs
- ❑ Large customers seek alternative sources of funding
- ❑ Interest spreads on SME loans, reflecting higher Greek risk premia, can decline from competition by new entrants
- ❑ Retreat from abroad
- ❑ Personnel costs

A fourth recapitalization ahead?

A recent analysis in :

ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΑΝΟΙΓΜΑΤΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Γκίκας Α. Χαρδούβελης¹

Last Draft: Sept. 21, 2020

Προσεχώς στο επιστημονικό περιοδικό: Νομική Βιβλιοθήκη

- ❑ **A sensitivity analysis with the most recent Greek systemic bank data shows banks are in a precarious position regarding their future capital needs**
- ❑ **This is due to their huge amounts of NPEs, the highest in Europe and in post-war history**
- ❑ **Some differences between banks do exist**

Περίληψη-Πρόλογος

Η πρωτοφανής ελληνική τραπεζική κρίση της δεκαετίας του 2010 αποτυπώνεται στις διακυμάνσεις των αποτιμήσεων των τραπεζικών μετοχών, οι οποίες μηδενίστηκαν δύο φορές, πρώτα τον Φεβρουάριο 2012 και στη συνέχεια τον Νοέμβριο 2015. Αποτέλεσμα της διαρκούς κρίσης είναι και το εξαιρετικά υψηλό μέγεθος των Μη-Εξυπηρετούμενων Ανοιγμάτων ως ποσοστό των συνολικών δανείων (ΜΕΑ), το οποίο έφτασε στο υψηλότερο σημείο τον Μάρτιο του 2016 και σήμερα εξακολουθεί να είναι με μεγάλη διαφορά το μεγαλύτερο στην Ευρώπη.

Η γρήγορη μείωση των ΜΕΑ σε επιθυμητά ποσοστά κάτω του 3% παρεμποδίζεται από τον σκόπελο της απομείωσης του ιδίων κεφαλαίων των τραπεζών σε μη επιτρεπτά επίπεδα από τους εποπτικούς κανονισμούς της Βασιλείας III, καθώς και από τον σκόπελο της μη-επιθυμητής αρνητικής ετήσιας κερδοφορίας, που υπό-προϋποθέσεις επιφέρει απίσχναση του ποσοστού ιδιοκτησίας (dilution) των ιδιωτών μετόχων λόγω της νομοθεσίας περί Αναβαλλόμενης Φορολογικής Απαιτήσης (DTC).² Έτσι η μείωση των ΜΕΑ καθυστερεί, γεγονός που επιβραδύνει την πολιτική παροχής νέων δανείων προς υγιείς, κυρίως μικρομεσαίες, επιχειρήσεις και κατ' επέκταση την αναπτυξιακή διαδικασία. Και αυτό διότι

¹ Καθηγητής, Τμήμα Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής Πανεπιστημίου Πειραιώς και Senior Independent Director, Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος.

Το άρθρο βασίζεται στην παρουσίαση που έγινε στο 29^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, σε στρογγυλό τραπέζι, με τίτλο «*Η αντιμετώπιση των χρηματοπιστωτικών ανοιγμάτων (εποπτικά, ποινικά, αστικά)*», που οργανώθηκε από τον Σύνδεσμο Ελλήνων Εμπορικολόγων, το Σάββατο, 5 Οκτωβρίου 2019, 18:30, στο ξενοδοχείο ELPIDA RESORT, στις Σέρρες. Επιθυμώ να ευχαριστήσω τους Χρήστο Αδάμ, Κώστα Αδαμόπουλο, Άγγελο Αντζουλάτο, Δημήτρη Βαγιανό, Ευάγγελο Βενιζέλο, Ανδρέα Βερούκιο, Ιωάννη Γκιώνη, Χρήστο Δάλλη, Παναγιώτη Δασμάνογλου, Περικλή Δρούγκα, Γιώργο Ζασιά, Γιώργο Καλορίτη, Φωκίωνα Καραβία, Νίκο Καραμούζη, Στέφανο Καψάσκη, Όλγα Κοσμά, Γιάννη Κυριαζή, Ιωάννη Κυριακόπουλο, Δημήτρη Μόσχο, Αικατερίνη Μπερίτση, Σπύρο Παντελιά, Γρηγόρη Παπαρηγόρη, Στέλιο Παπαδόπουλο, Γιώργο Παπαναστασάπουλο, Βασίλη Ράπανο, Ανδρέα Ριρή, Χριστόφορο Σαρδελή, Γιώργο Σκιαδόπουλο, Θεόδωρο Σταματίου, Κώστα Τσατσαρώνη, Αντώνη Φακλή, Μιχάλη Χαραλαμπίδη και τον Διοικητή της ΤτΕ Γιάννη Στουρνάρα για σχόλια ή/και βοήθεια, τον Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο του Συνδέσμου Εμπορικολόγων που με προσκάλεσαν στην εκδήλωση, κκ. Ευάγγελο Περάκη και Γιώργο Τριανταφυλλάκη, καθώς και τους συμμετέχοντες στο πάνελ, Αιμίλιο Αυγουλέα, Κωνσταντίνο Μποτόπουλο, και Δημήτρη Σπυράκο. Ιδιαίτερες ευχαριστίες στον Κώστα Αδαμόπουλο για τον εξονυχιστικό έλεγχο και τα σχόλια που έκανε.

² Όπως αναλύεται στη συνέχεια, η απίσχναση του ποσοστού ιδιοκτησίας των ιδιωτών αποφεύγεται με τη μέθοδο του hive down. Η μέθοδος αυτή, όμως, μπορεί να εφαρμοστεί μία και μοναδική φορά από την τράπεζα.

In Greece, NPEs are the main challenge

Sensitivity analysis of capital needs – 4 systemic banks today

Capital needs in €billion

		Στόχος του CET1/RWAs (Target CET1 ratio)							
		0	6%	8%	10%	12%	14%	16%	18%
Τιμή μεταβίβασης ΜΕΑ	60%	24.9	22.2	19.5	16.9	14.2	11.5	8.9	
	50%	18.6	15.9	13.2	10.5	7.9	5.2	2.5	
	40%	12.2	9.5	6.9	4.2	1.5	-1.2	-3.8	
	30%	5.9	3.2	0.5	-2.2	-4.8	-7.5	-10.2	
	20%	-0.5	-3.1	-5.8	-8.5	-11.2	-13.8	-16.5	
	10%	-6.8	-9.5	-12.2	-14.8	-17.5	-20.2	-22.9	
	0%	-13.2	-15.8	-18.5	-21.2	-23.9	-26.5	-29.2	

Based on Post-Cairo data of Dec 2019, see Hardouvelis (2020) *“Greek Bank NPEs and the decade long crisis”*

Assumptions

- **No Covid-related new NPEs (3.0bn)**
- **Freeze of IFRS-9 higher provisions continues (3.2 bn)**
- **Net after tax profits for capital increase of 4.0bn**

Thank you for your attention!

www.hardouvelis.gr

gikas.hardouvelis@gmail.com

